

2010 METŲ LIETUVIŲ KALBOS (VALSTYBINĖS) VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO REZULTATŲ STATISTINĖ ANALIZĖ

2010 m. gegužės 31 d. valstybinį lietuvių kalbos (valstybinės) brandos egzaminą laikė 2038 kandidatai – vidurinio ugdymo programos baigiamųjų klasių mokiniai ir ankstesnių laidų abiturientai, panorę perlaikyti lietuvių kalbos (valstybinės) valstybinį brandos egzaminą. Dėl įvairių priežasčių į egzaminą neatvyko 6 kandidatai.

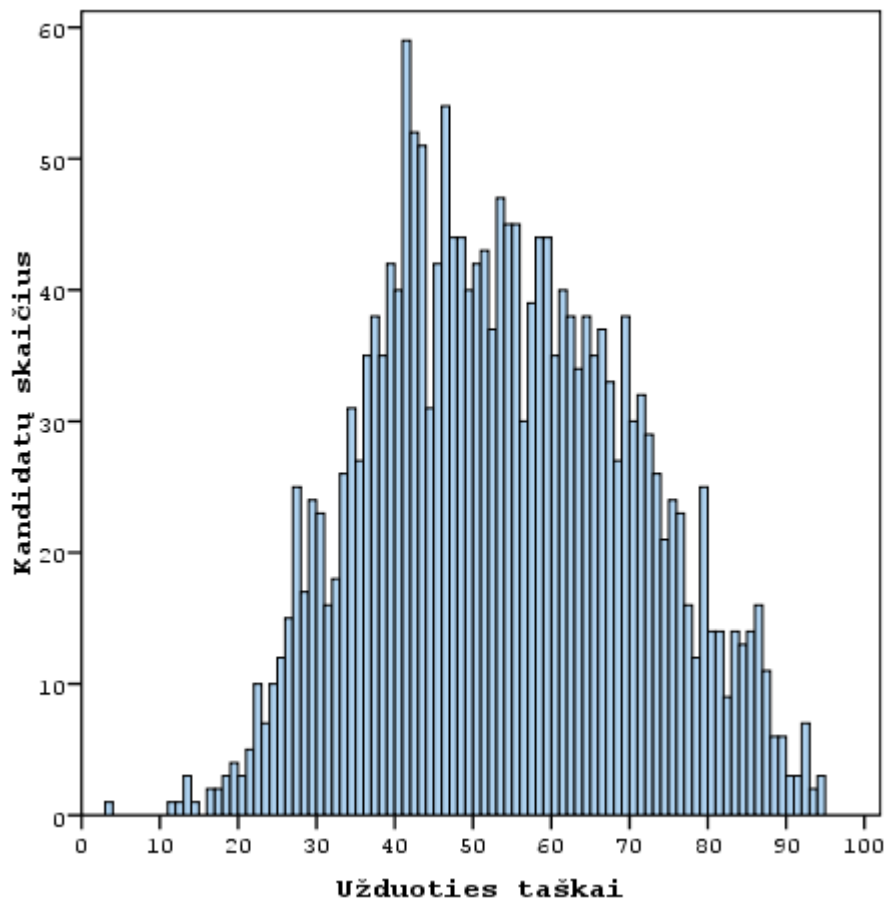
Maksimali taškų suma, kurią galėjo surinkti laikantieji egzaminą, – 100 taškų. Minimali egzamino išlaikymo taškų sumos riba, kuri nustatoma po egzamino rezultatų sumavimo, – 32 taškai. Tai sudarė 32 proc. visų galimų taškų. Valstybinio lietuvių kalbos (valstybinės) brandos egzamino neišlaikė 185 kandidatai (9,08 proc. jį laikusiųjų).

Pakartotinės sesijos lietuvių kalbos (valstybinės) valstybinį brandos egzaminą 2010 m. birželio 22 d. laikė 6 kandidatai.

Žemiau pateikta statistinė analizė paremta lietuvių kalbos (valstybinės) valstybinio pagrindinės sesijos brandos egzamino kandidatų rezultatais.

Valstybinio lietuvių kalbos (valstybinės) brandos egzamino kandidatų surinktų užduoties taškų vidurkis yra 53,35 taško, taškų sumos standartinis nuokrypis (dispersija) – 16,47. Didžiausias šiemet gautas egzamino įvertinimas – 94 taškai.

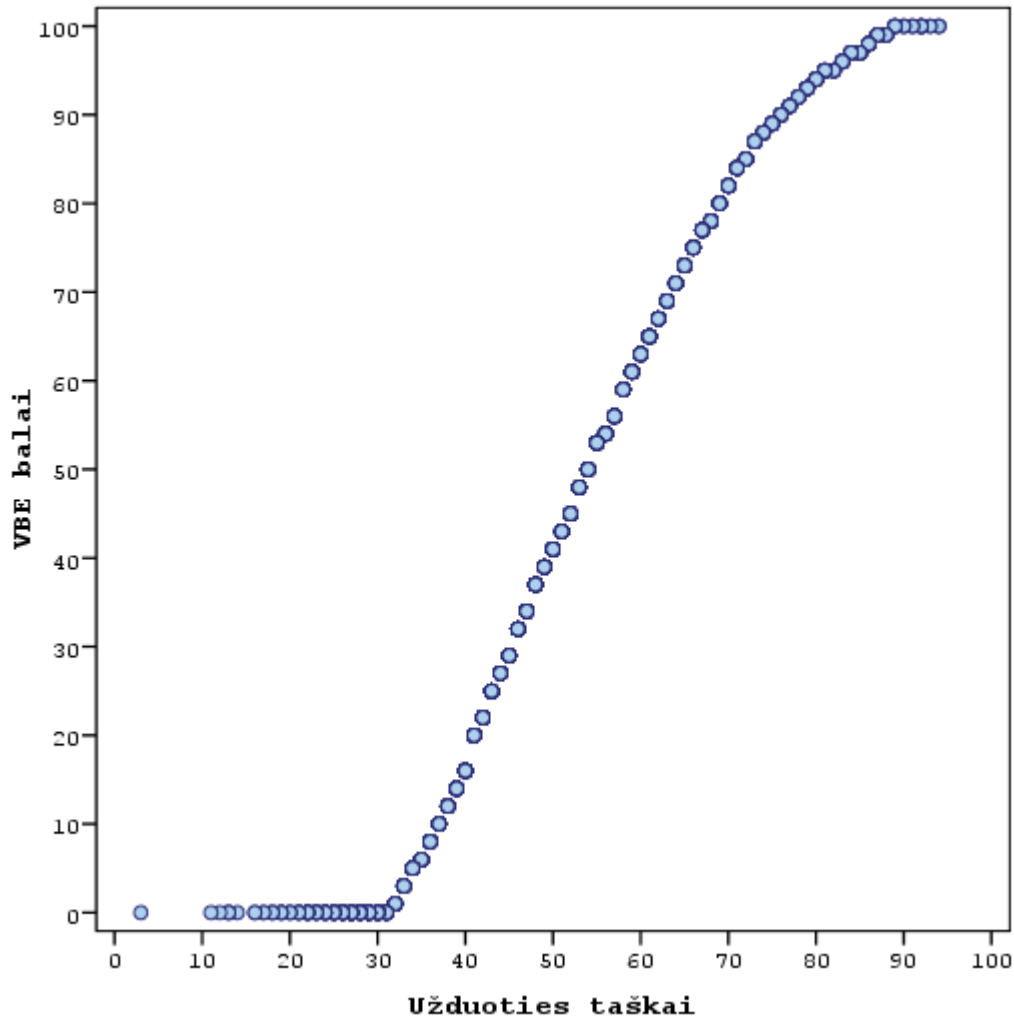
Laikiusių valstybinį lietuvių kalbos (valstybinės) brandos egzaminą kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas pateiktas 1 diagramoje.

1 diagrama. Valstybinį lietuvių kalbos (valstybinės) brandos egzaminą laikusių kandidatų surinktų taškų pasiskirstymas

Valstybinio brandos egzamino vertinimas yra norminis: kiekvieno mokinio pasiekimai lyginami su kitų, laikiusių šį egzaminą, pasiekimais. Valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra šimtabalės skalės skaičius nuo 1 iki 100. Šis skaičius rodo, kurią egzaminą išlaikiusių kandidatų dalį (procentais) mokinys pralenkė. Pavyzdžiui, 40 balų reiškia, kad blogiau egzaminą išlaikė 40 proc. kandidatų, geriau – 60 proc. ($100 - 40 = 60$). Minimalus išlaikyto valstybinio brandos egzamino įvertinimas yra 1 (vienas) balas, maksimalus – 100 balų. Šie balai į dešimtabalės skalės pažymį nėra verčiami. Jie įrašomi į kandidato brandos atestato priedą kaip valstybinio brandos egzamino įvertinimai. Pavyzdžiui, įrašoma 40 (keturiasdešimt). Kandidatų surinktų egzamino užduoties taškų ir jų įvertinimo valstybinio lietuvių kalbos (valstybinės) brandos egzamino balais sąryšis pateiktas 2 diagramoje.

2 diagrama. Už egzamino užduotį gautų taškų ir įvertinimo VBE balais sąryšis

Statistinei analizei atlikti atsitiktinai buvo atrinkta 400 kandidatų darbų. Apibendrinus informaciją, esančią atrinktuose darbuose, kiekvienam užduoties klausimui buvo nustatyta:

- **kuri dalis kandidatų surinko atitinkamą skaičių taškų** (0, 1, 2);
- **klausimo sunkumas.** Šį parametą išreiškia toks santykis:

$$\frac{\text{(visų kandidatų už šį klausimą surinktų taškų suma)}}{\text{(visų už šį klausimą teoriškai galimų surinkti taškų suma)}}$$

Jei klausimas buvo vertinamas vienu tašku, tai jo sunkumas tiesiogiai parodo, kuri dalis kandidatų į tą klausimą atsakė teisingai;

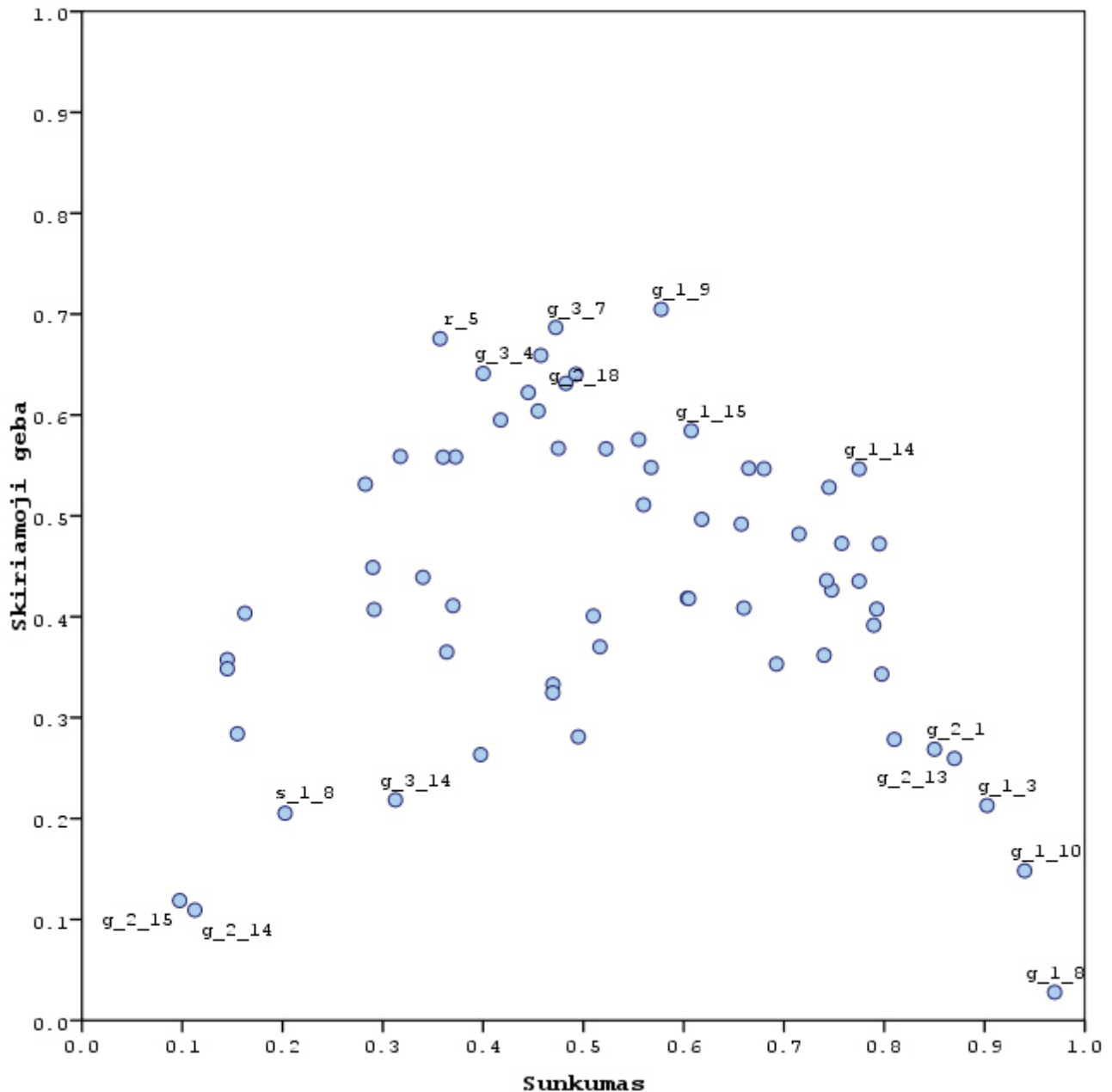
▪ **klausimo skiriamoji geba.** Šis parametras rodo, kaip atskiras egzamino klausimas išskiria stipresnius ir silpnesnius kandidatus. Jei klausimas buvo labai lengvas ir į jį beveik vienodai sėkmingai atsakė ir stipresnieji, ir silpnesnieji kandidatai, tai tokio klausimo skiriamoji geba maža. Panaši skiriamoji geba gali būti ir labai sunkaus klausimo, į kurį beveik niekas neatsakė. Neigiama skiriamosios gebos reikšmė rodo, kad silpnesnieji

(sprendžiant pagal visą egzamino užduotį) už tą klausimą surinko daugiau taškų, nei stipresnieji (tai – prasto klausimo požymis). Pagal testų teoriją, geri klausimai yra tie, kurių skiriamoji geba yra 0,4–0,5, labai geri – 0,6 ir daugiau. Dėl įvairių pedagoginių ir psichologinių tikslų kai kurie labai sunkūs arba labai lengvi klausimai vis vien pateikiami teste, nors jų skiriamoji geba ir nėra optimali;

▪ **klausimo koreliacija su visa užduotimi.** Tai to klausimo surinktų taškų ir visų užduoties surinktų taškų koreliacijos koeficientas (apskaičiuojamas naudojant Pirsono koreliacijos koeficientą). Šis parametras rodo, kuria dalimi atskiras klausimas žinias ir gebėjimus matuoja taip, kaip ir visa užduotis. Žinoma, daugiataškio klausimo koreliacija su visa užduotimi yra didesnė, nei vienataškio.

Visų lietuvių kalbos (valstybinės) valstybinio brandos egzamino užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė pavaizduota 3 diagramoje.

3 diagrama. Visų užduočių sunkumo ir skiriamosios gebos priklausomybė

Struktūriniu požiūriu, lietuvių kalbos (valstybinės) valstybinis brandos egzaminas apima 3 dalis. Lentelėje pateikta informacija apie atskirų užduoties dalių ir gebėjimų tarpusavio koreliaciją. Šis parametras rodo, kuria dalimi tam tikra atskira testo užduotis matuoja mokinio kompetencijas kitos atskiros užduoties ir visos užduoties atžvilgiu.

1 lentelė. Informacija apie atskirų užduoties dalių tarpusavio koreliaciją.

Dalys	Skaitymas	Kalbos vartojimas	Rašymas	Bendra taškų suma	Bendra taškų suma minus dalis
Skaitymas	1,00	0,66	0,58	0,79	0,64
Kalbos vartojimas	0,66	1,00	0,79	0,91	0,83
Rašymas	0,58	0,79	1,00	0,94	0,76

Toliau pateikiama lietuvių kalbos (valstybinės) valstybinio brandos egzamino užduoties klausimų statistinė analizė.

2010 m. LIETUVIŲ KALBOS (VALSTYBINĖS) VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIS

I. SKAITYMO TESTAS

1 užduotis. Perskaitykite tekstą ir atsakykite į klausimus. Skaitmenimis sunumeruotos pastraipos. (13 taškų)

Keistis ar stebėti, kokį pavidalą įgis žodis?

1 Kalba yra vienas iš nepastoviausių, nuolat kintančių kultūros reiškinių. Tai priklauso nuo visuomenės raidos, papročių kaitos, istorinių įvykių, įvairių naujų technologijų ir pan. Savo pastovumą kalba išsaugo tik uždaroje konservatyvioje visuomenėje ar etninėje grupėje. Tuo tarpu sparčiai savarankiškai besivystančios atviroje visuomenės kalba nuolat kinta, pasipildo naujadarų, skolinių, senų sąvokų perdirbinių, plačiai plintančių tarptautinių žodžių. Dinamiškos, gyvybingos kalbos asimiliuoja gana daug svetimžodžių, neprarasdamos savo specifinių bruožų. Kaip tik todėl šiandien sparčiai pučiasi specialūs mūsų mokslo, meno, politikos, verslo žodynai.

2 Visa bėda, kad bendravimo naujovės kalbą, ypač žodyną, keičia greičiau, nei suspėjame su tuo kitimu, siekdami vienaip ar kitaip jį valdyti, pristabdyti kalbos struktūrą griaunančius poveikius, laikytis klasikinių vartosenos standartų: smarkiai griūva kai kurios tradicinės, kelių kalbininkų kartų svetimybėms statytos užtvartos. O juk buvo įprasta visą šimtmetį tų svetimybių kratyti, ugdyti jautrumą žodžiui.

3 Šiandien būtų galima kalbėti apie tokius požiūrius į dabartinę lietuvių kalbą, jos vartojimo būdus ir galimybes: paveikta globaliųjų procesų lietuvių kalba skursta ir kalba turtėja priimdama ir asimiliuodama daugybę naujų žodžių bei sąvokų, t. y. ji sparčiai modernėja, savo vartojimo apimtimi tapdama lygiavertė kitoms toliau pažengusių šalių kalboms. Ir taip, ir ne. Savo kalbos žodžiais jau galime pasakyti arba persakyti viską, kas šiuo metu nauja pasaulio moksle, kultūroje, politikoje, literatūroje ir – kas taip neseniai dar buvo visai neįmanoma – verčiami moderniausi pasaulio prozos ir poezijos kūriniai. Galima sakyti, jog dabar lietuvių kalba jau nesunkiai susikalba su kitomis literatūrinėmis pasaulio kalbomis. Todėl tam tikras struktūrinis bei reikšminis poveikis lietuvių kalbai neišvengiamas. Jis gali atrodyti kaip kalbos skurdimo požymis. Būtent tai ir žadina pesimistines nuotaikas, kad mūsų kalba sparčiai nyksta, prarasdama daugybę žodžių, mūsų senosios literatūros bei etninės kultūros išpuoselėtų stilistinių figūrų.

4 Iš tiesų iš mūsų atminties išsitraukė daugybė žodinių vaizdinių. Kalba, pasipildydama skolinių, naujų sąvokų, pastebimai abstraktėja. Kai kuriuos mokslo darbus, įsigalėjus daugybei mokslinių sąvokų, jau galima perskaityti gerai nemokant vienos ar kitos kalbos. Tad ir kyla klausimas, ar abstrakčiajame lygmenyje nevyksta globalus kalbų supanašėjimas ar net susiliejimas. Visų tų globalių kalbinių poveikių puodas, be abejo, yra internetas, tapęs jokių ribų nepripažįstančia komunikavimo priemone. Be kompiuterių jau nė vienas neišsiverčiame. Ši „dėžė“ perima ne tik įvairaus pobūdžio ryšius, bet ir imasi ugdyti vaizduotę, elgesio ir kalbos įgūdžius. Turbūt reikėtų rimtai susirūpinti kompiuterinės kultūros ugdymu.

5 Jau susiduriame su nelauktu reiškiniu, kai baigęs vidurinę mokyklą jaunas žmogus nesuvokia ir net neperskaito ar nenori skaityti rišlaus literatūrinio teksto, ypač klasikos, kuriai dažnai parodo nelauktą atgrasumą. Ar, skirtingai nei kitos tautos, neprarandame savo klasikos, kurioje išsiraizgiusios mūsų kalbos arba kalbinės vaizduotės šaknys? Pagaliau daugybės žodžių ar žodinių darinių jau nereikia skaityti, nes jie jungiami su grafiniais ar skulptūriniais vaizdais, garsais. Nustojame jausti teksto malonumą, t. y. skaitymą, kuris prilygsta kūrybiniam aktui. Juk skaitydami grožinį tekstą iš žodžių patys atkuriame vaizdus, daiktų pavidalus, emocines būsenas. Tai, kas šiandien vyksta, vadinau kalbinės vaizduotės silpnėjimu arba jos praradimu. Be abejonės, tam turi įtakos ir stiprus elektroninių tinklų poveikis: elektroniniai tekstai trumpi ir abstraktūs, jais perteikiama tai, kas vadinama informacija, visi kiti kalbiniai niuansai reiškiasi kaip trukdžiai ir yra beveik neperteikiami.

6 Taigi lietuvių kalba kinta ir neaišku, kokių pavidalų ji įgis. Galbūt mūsų bėda ir ta, kad kalba, daugybę metų buvusi priversta užimti gynybinę poziciją, įprato konservuoti savo raiškos galimybes, apriboti svetimybių brovimąsi. Tai ryšku ir dabar. Kita vertus, mus ištiktų sunkus praradimas, jei modernėjanti kalba atitrūktų nuo viso savo sisteminio lauko, turtingo žodyninio palikimo. Dabar yra sustojusi tolimesnė savos kalbos kūryba, nors poreikis turėti lanksčią kalbą šiandien didžiulis.

Pagal Marcelijų Martinaitį

Klausimai

1. Įvardykite reiškinį, apie kurį kalba autorius. (1 pastraipa)

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
19,00	81,00	0,81	0,28	0,27

2. Kurias **dvi** kalbos galimybes įvardija autorius, aptardamas kalbos ir visuomenės santykį? (1 pastraipa)

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
62,75	16,25	21,00	0,29	0,41	0,41

3. Kodėl sparti kalbos kaita yra pavojinga? (2 pastraipa)

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
60,25	39,75	0,40	0,26	0,28

4. Kuriuos **du** skirtingus požiūrius į lietuvių kalbos modernėjimą pateikia autorius? (3 pastraipa)

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
23,75	31,75	44,50	0,60	0,42	0,41

5. Kuriais **dviem** argumentais autorius grindžia kalbos modernėjimo prieštarumą? (3 pastraipa)

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
41,75	43,75	14,50	0,36	0,37	0,43

6. Kodėl internetą autorius vadina *puodu*? (4 pastraipa)

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
50,50	49,50	0,50	0,28	0,27

7. Kodėl grožinio teksto skaitymas, pasak autoriaus, prilygsta kūrybai? (5 pastraipa)

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
25,25	74,75	0,75	0,43	0,39

8. Kuo prieštaringas dabartinės lietuvių kalbos kaitos procesas? (6 pastraipa)

(2 taškai)

Taškų pasiskirstymas (%)			Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1	2			
63,25	33,00	3,75	0,20	0,21	0,33

9. Remdamiesi 6-a pastraipa ir visu tekstu suformuluokite autoriaus siūlomą atsakymą į pavadinime iškeltą klausimą.

(1 taškas)

Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
0	1			
63,00	37,00	0,37	0,41	0,35

2 užduotis. Skaitydami tekstą raskite, kur turėtų būti iš teksto išimti sakiniai A–O. Vienas sakinytis yra ne iš šio teksto. Atsakymus rašykite kitame puslapyje pateiktoje ATSAKYMŲ lentelėje. 0 atvejais – pavyzdys. (12 taškų)

Tylusis širdies bėgsmas

Mūsų miestelyje apsigyveno mergina, kurios ilgai niekas nepažinojo. Ji gyveno palei patį upelio skardį, tuščiuose namuose. (0) A Laikas išnaikino ir baltąsias obelis, kurios žydėdamos užgoždavo trobesio langus, ir atrodydavo, kad pavasarį pražysta ne obelys, o langai. (1) _____ Tačiau namai vis tiek tebebuvo gražūs savo ramybe, galbūt savo vienatve, ir tas grožis nelikdavo nepastebėtas. Taigi mergina jau ilgas dienas gyveno tuose namuose palei upę. Kartais ji trumpam išvažiuodavo, dažnai užsukdavo į parduotuvę. Drąsesnieji mėgindavo merginą užkalbinti, o sykais ir užkalbindavo. (2) _____ Bet niekas niekada nesakė, kad ją pažįsta.

Vidurvasarį į mūsų miestelį atvažiavo Augustas. Jis buvo mokytojas, visada mandagus ir gražiai apsirengęs. Su juo visi greitai susipažino ir vadino jį Augustu. (3) _____ Mat jis buvo vienas iš gyvenančių savo gyvenimą – kasdienį ir paprastą, ir jo buvimas niekam nebadė akių.

Kaip įprasta sakyti – atėjo ruduo. Ir kaip kasmet – atnešė į mūsų širdis slaptą gėlą ir nerimastį, pabėrė į mūsų akis šalto lietaus, nuleido į mūsų delnus žemą, pilką dangų. Miestelis pritilo, ištuštėjo. (4) _____ Visi turėjo savus namus ir džiaugėsi jais – kas tylia vienatve, kas tolimu džiaugsmu, visi – meile, gyvendami ja arba trokšdami jos.

Ruduo užslinko ilgas, įprastas, mes nurimome ir apie jį jau nebegalvojom. (5) _____ Vis dažniau po pamokų jis atsidurdavo prie vėjuotos upės ir, atsisėdęs ant akmens, žiūrėdavo į tamsų vandenį. Augustas sėdėdavo ilgai – toks bežadis, laukias. Anksčiau mūsų miestely daug kas gyveno laukimu. (6) _____ O Augustas gyveno laukimu visiems matant ir neslėpė to. Miestelio gyventojai sakydavo: keistas Augustas, jam čia nejauku, bet pripras, jau turėtų priprasti.

(7) _____ Gal tik vieną – tą merginą. Todėl taip atvirai ir kalbu apie Augustą, nes jo laukimas ir jo nerimastis – ne paslaptis. Bet ir Augustas tapo paslaptimi, kai susitiko su ta mergina. Ilgą, šaltą vakarą jie sėdėjo paupy ant akmenų. Jie kalbėjo nedaug, rudenį visi nedaug kalba. (8) _____

Tada aš dar lankiau mokyklą, Augustas mokė mus gražiai skaityti, ir jo paties žodžiai skambėdavo klasėje turbūt sentimentaliai – kaip žvaigždėta naktis ar kaip krintantis sniegas. Jau stūgavo žiema, rudens juodumą pakeitė laukta baltuma. (9) _____ Bet Augustas dar tebegyveno rudeniu. Jis, kaip ir anksčiau, vis slinkdavo prie upės ir

spoksodavo į ledą. Dažnai jam ten sėdint ateidavo ir ta mergina. Bet laukimas iš jų akių neišnyko. (10) _____ Kodėl? Negi tylios kasdienybės linksmybė ar liūdesys negali įsiveržti į juos, sudaužyti į šipulius tą beviltišką jų santūrumą?

Nieko aš, žinoma, nebūčiau sugalvojęs. (11) _____ Miestelio gyventojai jau pradėjo kaltinti merginą – Augustas per pamokas užsisvajodavo, jo žvilgsnis kažkur iškeldavo pro langą ir ilgai negrįždavo. Pasikeitė ir jo balsas – tarsi rudens lietus jame būtų sušalęs į ledą. Tačiau mes nesmerkėm savo mokytojo. (12) _____ Jei laukimas nesunaikina laukimo, tada jis užkrečia kitus.

Pagal Danielių Mušinską

SAKINIAI:

- A Tų namų savininkai jau buvo mirę.
- B O ir ką čia gali sugalvoti?
- C Mažai kas bevaikščiojo po miestelį šiaip sau, savo malonumui.
- D Bandau suprasti, kas yra mano kasdienybė.
- E Mes jį supratome, ir klasėje visada tvyrojo tylą.
- F Galvojau – kodėl du laukimai nesunaikina vienas kito?
- G Tik ne Augustas.
- H Kai kurie net palydėdavo per gatvę.
- J Paskui abu nuėjo į tos merginos namus.
- K Dabar pavasariais sužaliuodavo tik vienintelis gluosnis.
- L Mūsų miestelis neturi paslapčių.
- M Dienos jau lėkė į pavasarį.
- N Po mėnesio niekas juo nebesidomėjo.
- O Tačiau tą jų laukimą įveikdavo laiko bėgsmas ir kasdiena.

1–12 klausimai	<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
	0,79	0,39	0,66

Klausimo nr.	Atsakymų pasirinkimas (%)														Neatsakė
	A	B	C	D	E	F	G	H	J	K	L	M	N	O	
1	0,00	0,00	0,00	0,50	0,00	0,00	0,00	1,25	0,25	90,25	1,00	5,00	0,50	1,00	0,25
2	0,25	0,00	0,25	0,00	0,25	0,00	0,50	93,00	0,50	0,25	3,50	0,75	0,25	0,00	0,50
3	0,00	2,50	1,00	4,25	17,00	0,25	2,25	2,00	0,00	0,50	5,00	0,00	64,75	0,00	0,50
4	0,00	2,00	89,50	1,25	0,75	0,25	0,50	0,00	0,00	0,00	1,50	1,50	1,50	0,75	0,50
5	0,00	5,50	1,25	3,00	2,75	1,25	72,75	0,00	0,25	1,00	2,00	2,25	6,50	1,00	0,50
6	0,00	0,25	1,00	3,00	1,00	4,75	6,25	0,25	0,50	0,00	2,75	0,75	0,25	78,75	0,50
7	0,00	1,75	1,00	4,25	0,25	5,75	1,00	0,50	0,50	0,50	71,00	0,00	12,50	0,75	0,25
8	0,00	3,25	0,50	0,75	0,50	1,75	4,25	0,00	83,75	0,50	1,00	0,75	0,50	2,00	0,50
9	0,00	0,50	3,25	6,00	3,00	0,50	0,50	0,00	0,75	2,25	0,50	78,00	1,75	1,75	0,00
10	0,00	1,25	0,00	9,00	0,75	74,50	1,50	0,25	1,50	0,50	0,75	0,00	1,25	8,50	0,25
11	0,00	79,25	0,50	3,50	1,00	1,25	0,50	0,25	1,25	0,25	6,25	2,50	1,50	1,75	0,25
12	0,00	1,50	0,00	5,25	72,00	8,75	0,75	0,25	0,25	0,25	0,50	1,75	6,25	2,25	0,25

1–12 klausimai	<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
	0,79	0,39	0,66

II. KALBOS VARTOJIMO TESTAS

1 užduotis. Iš kairėje pateiktų žodžių padarykite po vieną tinkamą ir įrašykite į tekstą. 0 atvejis – pavyzdys. (15 taškų)

	Pasakos padeda pažinti save
(0) literatūra	Tiek liaudies, tiek (0) <u>literatūrinės</u> pasakos padeda pažinti save ir pasaulį.
(1) paieškoti	Dažnai jose kalbama apie nelengvas savęs (1) _____.
(2) visas, vertė	Pasakų personažams suteikiama galimybė rinktis tokį gyvenimo kelią, kuriuo eidami jie jausis (2) _____.
(3) išbandyti	Bet prieš įgyjant teisę rinktis, pasakų herojui būtina įveikti nepaprasto masto išorinius (3) _____.
(4) išsiųsti	Jam reikia išmokti nebijoti gyvybei grasančių gamtos stichijų, įveikti (4) _____
(5) būtis	akistatoje su mirties pasauliui priklausančiomis (5) _____.
(6) įteigti	Pasakų herojui be galo svarbu sužinoti ir slaptą maginės (6) _____ kupiną pamokymą.
(7) pilnas	Taigi kelias į išsvajotąją gyvenimo (7) _____ nėra lengvas:
(8) tinkamas	reikia (8) _____ suformuoti savo būdo bruožus ir išsiugdyti (9) _____ vertybes.
(9) esmė	Pasirengimas padėti kitam be jokio (10) _____,
(10) atlyginti	gailėstingumas, mokėjimas atjausti – (11) _____
(11) pagrindas	vertybės, išsiugdomos paties žmogaus. Ypač svarbus individo (12) _____ etapas yra paauglystė.
(12) bręsti	Todėl pasakomis pirmiausia ir kreipiamasi į paauglius. Juk būtent jiems aktualiausia pasakų teigiama mintis apie laisvą ir (13) _____ vertybių pasirinkimą.
(13) sąmonė	Ne mažiau svarbu ir tai, kad pasakos skatina paauglio pasitikėjimą savimi ir didina (14) _____ negandoms –
(14) atsparus	juk pasakos herojus dažnai padaro daug klaidų, kol pasiekia savo tikslą.
(15) atrasti	Taigi pasakose parodoma, kad jaunam žmogui reikia išmokti įveikti sudėtingas kliūtis, kurios laukia savęs (15) _____ kelyje.

Pagal Gražinę Skabeikytę

Klausimo nr.	Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0	1			
1	20,50	79,50	0,80	0,47	0,45
2	62,75	37,25	0,37	0,56	0,44
3	9,75	90,25	0,90	0,21	0,25
4	47,75	52,25	0,52	0,57	0,46
5	55,50	44,50	0,45	0,62	0,53
6	71,75	28,25	0,28	0,53	0,48
7	66,00	34,00	0,34	0,44	0,40
8	3,00	97,00	0,97	0,03	0,07
9	42,25	57,75	0,58	0,70	0,52
10	6,00	94,00	0,94	0,15	0,24
11	24,25	75,75	0,76	0,47	0,40
12	25,50	74,50	0,75	0,53	0,46
13	20,75	79,25	0,79	0,41	0,41
14	22,50	77,50	0,78	0,55	0,52
15	39,25	60,75	0,61	0,58	0,49

2 užduotis. Kairėje pateiktus žodžius ar žodžių junginius parašykite reikiamu linkniu.
0 atvejis – pavyzdys. (20 taškų)

	Kas yra tikrasis miesto veidas?
(0) <i>teigimas</i>	Lietuvoje viešoji erdvė suvokiama gana siaurai. Miestų plėtros specialistų (0) <i>teigimu</i> , šiuolaikinė viešoji erdvė turėtų būti suvokiama ne tik kaip švari ir tvarkinga vieta, bet ir kaip (1) _____ skleidžiama atmosfera.
(1) <i>ji</i>	Koks miestas laikomas (2) _____ ir kas gundo jame dar kartą apsilankyti? Kaip miestą sukurti išties (3) _____ ir jo gyventojui, ir svečiui?
(2) <i>įsimintinas</i>	Daugelis mano, kad miesto tikrasis veidas yra architektūra ir tik ji. Tačiau (4–5) _____ kalbame ne apie miesto grožį, o apie viešųjų erdvių atmosferą. Tai vietos, (6) _____ miesto gyventojai ir svečiai leidžia laiką. Ten (7) _____ yra ir turtuolis, ir valkata, ten (8) _____ jaučiasi balandžius lesinanti senutė. Gera ten ir visu greičiu (9–10) _____, ir porelei (11) _____.
(3) <i>patrauklus</i>	Taigi viešąją miesto erdvę reikėtų apibrėžti kaip įvairiausių detalių (12) _____: pradedant grindiniu, smulkiaisiais želdiniais ir baigiant žmonių aprangos (13) _____. Viešosios erdvės – tai miesto ryšys su žmogumi. Todėl formuojant tokias erdves būtina paisyti bendruomenės, kuriai ir kuriama viešoji erdvė, (14–15) _____.
(4–5) <i>šis atvejis</i>	Deja, Lietuvoje, net ir (16–17) _____, viešosios erdvės mažai teatitinka (18–19) _____. Situacija, matyt, pasikeis tik tuomet, kai bus skirta užtektinai dėmesio (20) _____ prusinti.
(6) <i>kurios</i>	
(7) <i>savas</i>	
(8) <i>saugi</i>	
(9–10) <i>praleikiantys riedutininkai</i>	
(11) <i>įsimylėjęliai</i>	
(12) <i>dermė</i>	
(13) <i>stilius</i>	
(14–15) <i>svarbiausios reikmės</i>	
(16–17) <i>didieji miestai</i>	
(18–19) <i>tikroji paskirtis</i>	
(20) <i>visuomenė</i>	

Pagal Igną Kazakevičių

<i>Klausimo nr.</i>	<i>Taškų pasiskirstymas (%)</i>		<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
	0	1			
1	15,00	85,00	0,85	0,27	0,27
2	49,00	51,00	0,51	0,40	0,31
3	52,50	47,50	0,48	0,57	0,47
4	28,50	71,50	0,72	0,48	0,45
5	33,50	66,50	0,67	0,55	0,47
6	32,00	68,00	0,68	0,55	0,46
7	39,50	60,50	0,61	0,42	0,38
8	68,25	31,75	0,32	0,56	0,48
9	34,25	65,75	0,66	0,49	0,41
10	20,25	79,75	0,80	0,34	0,31
11	44,50	55,50	0,56	0,58	0,46
12	26,00	74,00	0,74	0,36	0,36
13	13,00	87,00	0,87	0,26	0,33
14	88,75	11,25	0,11	0,11	0,15
15	90,25	9,75	0,10	0,12	0,17
16	58,25	41,75	0,42	0,59	0,48
17	34,00	66,00	0,66	0,41	0,38
18	54,25	45,75	0,46	0,66	0,53
19	50,75	49,25	0,49	0,64	0,53
20	30,75	69,25	0,69	0,35	0,31

3 užduotis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite tinkamas neasmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. 0 atvejis – pavyzdys. (15 taškų)

	Muzika iš debesies
(0) rašyti	Kūryba man yra bendravimo būdas, nes (0) <u>rašydamas</u> galvoju apie artimos dvasios žmones.
(1) atklysti	Prisiminiau gal iš kokios knygos (1) _____ mintį: Dievo akivaizdoje angelai atlieka Bachą, o
(2) likti	(2) _____ vieni Mocartą groja. Prasidėjo ta muzika aukštybėse – debesyje, šviesią vasaros dieną staiga
(3) pasirodyti	(3) _____ virš miško. Debesis, kuri laiką ten
(4) pakyboti	(4) _____, ėmė slinkti mūsų sodybos link. Sunkiam
(5) užtraukti	jo šešėliui (5) _____ sodą ir saulėje vis dar
(6) tebeskendėti	(6) _____ kiemą, – sielą užvaldė kažkoks ne ausimi
(7) girdėti	(7) _____ gaudesys. Sakytum, kas dangaus vargonais
(8) groti	būtų (8) _____ Bachą. Tai truko palyginti neilgai – pirmiesiems lašams
(9) sušnarinti	(9) _____ senojo klevo lapus, vargonai pamažėle
(10) aidėti	nutilo, sieloje (10) _____ jau kitokiais garsais.
(11) skleistis	Garsais, (11) _____ lyg įžanga į kažką, kol kas vos
(12) nujauti	(12) _____ tolimoje ateityje. Debesis mūsų kiemą užkliudė tik vienu kraštu ir lėtai nuslinko tolyn,
(13) sklaidytis	po truputį (13) _____. Dar lijo, bet saulė jau įspindo į
(14) aplyti	šlapią žolę ir tą pat akimirką nutvieskė (14) _____ kiemą šviesa ir muzikos skaidrumu.
(15) valdyti	Kieno gi (15) _____ tas debesis, kuris mums primeta šitokį repertuarą?

Pagal Romą Sadauską

Klausimo nr.	Taškų pasiskirstymas (%)		Sunkumas	Skiriamoji geba	Koreliacija
	0	1			
1	51,75	48,25	0,48	0,63	0,51
2	43,25	56,75	0,57	0,55	0,48
3	83,75	16,25	0,16	0,40	0,46
4	60,00	40,00	0,40	0,64	0,52
5	44,00	56,00	0,56	0,51	0,39
6	84,50	15,50	0,16	0,28	0,37
7	52,75	47,25	0,47	0,69	0,51
8	25,75	74,25	0,74	0,44	0,41
9	54,50	45,50	0,46	0,60	0,51
10	71,00	29,00	0,29	0,45	0,39
11	85,50	14,50	0,15	0,36	0,43
12	85,50	14,50	0,15	0,35	0,40
13	64,00	36,00	0,36	0,56	0,48
14	68,75	31,25	0,31	0,22	0,22
15	22,50	77,50	0,78	0,44	0,44

III. RAŠYMO TESTAS

Užduotis. Pasirinkite vieną iš dviejų (A arba B) teiginių ir parašykite 250–300 žodžių samprotavimo rašinį. (50 taškų)

A „Be miško suskursta žmogus.“

(Vincas Krėvė. *Skerdžius*)

B „Skelbti žmonių meilę – tai ją vykdyti.“

(Juožas Grušas. *Meilė, džiazas ir velnias*)

Rašinyje:

- patvirtinkite arba paneikite pasirinktą teiginį;
- grįsdami savo mintis, remkitės lietuvių grožine literatūra; be šio šaltinio, dar galite remtis ir kitais: kitų tautų grožine literatūra, filmais, spektakliais, visuomenės gyvenimo realijomis;
- sugalvokite patrauklų, rašinio pagrindinę mintį atitinkantį pavadinimą.

Pastabos:

1. Rašinio pasirašyti nereikia.

2. Perrašę rašinį į švarraštį, suskaičiuokite žodžius ir parašėte pažymėkite 250 žodžių ribą. Jei parašėte mažiau, taip pat nepamirškite nurodyti žodžių skaičiaus.

Rašymo testo vertinimo kriterijai ir normos (50 taškų)**I. Turinys: rašymo tikslo bei temos suvokimas ir atskleidimas, teiginių argumentavimas, aiškinimas**

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
1. Tema, pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai	5	Tema suvokta. Aiški pagrindinė mintis ir ją pagrindžiantys teiginiai. (Nėra fakto klaidų.)	10 taškų – 1,75 9 taškai – 3,00 8 taškai – 8,50 7 taškai – 8,75 6 taškai – 21,50 5 taškai – 20,25 4 taškai – 15,75 3 taškai – 10,25 2 taškai – 8,75
	4	Tema suvokta. Aiški pagrindinė mintis, stinga prasminių akcentų. (Gali būti 1 fakto klaida.)	
	3	Tema suvokta per siaurai arba per plačiai, esama nukrypimų nuo temos. Pakankamai aiški pagrindinė mintis. (Gali būti 2 fakto klaidos.)	
	2	Tema suvokta iš dalies: bent pusė parašyto teksto susijusi su tema. Nepakankamai aiški pagrindinė mintis. (Gali būti 3–4 fakto klaidos.)	
	1	Tema suvokta menkai: mažesnė pusė parašyto teksto susijusi su tema. Neaiški pagrindinė mintis. (Gali būti 5–6 fakto klaidos.)	
	0	Užduotis, tema nesuvokta. / Rašinys parašytas visai kita, nei nurodyta, tema. (7 (ir daugiau) fakto klaidos.)	
2. Teiginių argumentavimas, aiškinimas	5	Argumentai tinkami ir išsamūs; jie rodo, kad mokinys gerai suvokia problemos esmę. Tinkamai remiamasi lietuvių literatūra (ir kita kultūrine / visuomenine patirtimi).	1 taškas – 1,25 0 taškų – 0,25
	4	Argumentai tinkami ir beveik visi išsamūs. Remiamasi lietuvių literatūra (ir kita kultūrine / visuomenine patirtimi).	

	3	Ne visi argumentai tinkami ir ne visi išsamūs. Stengiamasi remtis lietuvių literatūra ar kita kultūrine / visuomenine patirtimi.	
	2	Mėginama argumentuoti, tačiau dominuoja bendro pobūdžio aiškinimas. Remiamasi daugiausia asmenine patirtimi.	
	1	Mažesnėje teksto dalyje (vienoje pastraipoje) stengiamasi argumentuoti, aiškinti. Remiamasi tik asmenine patirtimi.	
	0	Teiginiai neargumentuojami.	
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,52	0,37	0,77

II. Raiška

2.1. Teksto struktūra

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
1. Įžanga ir pabaiga	3	Yra tinkama turinio ir struktūros atžvilgiu įžanga ir pabaiga: <ul style="list-style-type: none"> • įžangoje pristatoma problema ar mokinio pozicija; • nėra dvigubos įžangos; • pabaigoje apibendrinamos viso teksto mintys; • pradžia ir pabaiga proporcingos dėstymo atžvilgiu. 	10 taškų – 1,00 9 taškai – 2,00 8 taškai – 4,00 7 taškai – 10,25 6 taškai – 14,25 5 taškai – 21,50 4 taškai – 19,75 3 taškai – 15,00 2 taškai – 9,25 1 taškas – 2,50 0 taškų – 0,50
	2	Yra įžanga ir pabaiga, bet kuri nors dalis turi trūkumą.	
	1	Yra įžanga ir pabaiga, tačiau abiejose esama trūkumų / yra tik viena dalis.	
	0	Nėra nei įžangos, nei pabaigos / yra viena iš struktūrinių dalių, bet ji turi daug trūkumų.	
2. Teksto nuoseklumas, vientisumas, dėstymo pastraipų struktūra	5	Tekstas vientisas, nuoseklus, logiškai siejamos pastraipos, nėra nemotyvuotų pasikartojimų. Visos dėstymo pastraipos aiškios, tinkamos struktūros (yra pagrindinis teiginys, jis pagrindžiamas, nėra su pastraipos teiginiu nesusijusių sakinių).	
	4	Ne daugiau kaip 2 trūkumai.	
	3	3–4 trūkumai.	
	2	5–6 trūkumai.	
	1	7–8 trūkumai.	
	0	Nepaisoma struktūros reikalavimų. Dėl nuoseklumo trūkumų tekstą sunku suprasti. 9 ir daugiau trūkumų.	
3. Pavadinimas	2	Pavadinimas perteikia teksto pagrindinę mintį, originalus, patraukiantis skaitytojo dėmesį.	
	1	Pavadinimas atitinka teksto temą, neutralus.	
	0	Pavadinimas neatitinka temos, turinio / cituojama įvesties formuluotė / nesuformuluotas pavadinimas.	
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,47	0,33	0,73

2.2. Stilius ir žodynas

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
Bendrųjų stiliaus reikalavimų laikymasis	10	Kalbinė raiška atitinka rašymo tikslą, adresatą, situaciją ir žanrą. Kalba aiški, logiška, sklandi, glausta, nepastebėta ryškesnių stiliaus trūkumų. Žodynas tinkamas ir pakankamas. / Ne daugiau kaip 2 trūkumai.	2,75
	9	Ne daugiau kaip 4 trūkumai.	7,00
	8	5 trūkumai.	4,25
	7	6 trūkumai.	5,75
	6	7 trūkumai.	9,50
	5	Kalbinė raiška iš dalies atitinka rašymo tikslą, adresatą, situaciją ir žanrą. Mintys formuluojamos nevisiškai aiškiai, kai kuriuos teksto fragmentus dėl stiliaus trūkumų sunku suprasti. Žodynas patenkinamas, rašantysis nepakankamai jaučia stilistinius žodžių atspalvius, todėl žodynas ne visada vartojamas tinkamai. / 8–9 trūkumai.	24,50
	4	10–11 trūkumų.	15,75
	3	12–13 trūkumų.	13,25
	2	14–15 trūkumų.	8,25
	1	Kalbinė raiška menkai atitinka rašymo tikslą, adresatą, situaciją ir žanrą. Kalba nesklandi, mintys formuluojamos neaiškiai, dėl to didesnę teksto dalį sunku suprasti. Žodynas skurdus, dažnai vartojamas netinkamai. / 16–17 trūkumų.	6,00
0	18 ir daugiau trūkumų.	3,00	
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,47	0,32	0,61

2.3. Gramatikos normų laikymasis

Aspektai	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
Gramatinių konstrukcijų ir formų taisyklingumas, sudėtingumas, įvairumas	10	Gramatinės konstrukcijos ir formos įvairios, sudėtingos; vartojamos tikslingai ir taisyklingai. Ne daugiau kaip 2 klaidos.	16,50
	9	Ne daugiau kaip 3 klaidos.	7,75
	8	4 klaidos.	10,75
	7	5 klaidos.	8,50
	6	6 klaidos.	9,25
	5	Gramatinės konstrukcijos ir formos įvairios, tačiau dažniausiai nesudėtingos; jos vartojamos tikslingai ir pakankamai taisyklingai. Arba yra 7–8 klaidos.	27,25
	4	9 klaidos.	4,50
	3	10 klaidų.	5,75
	2	11 klaidų.	3,75
	1	Dažniausiai vartojamos tos pačios nesudėtingos gramatinės konstrukcijos ir formos. Jos dažnai netaisyklingos ir vartojamos netikslingai. Arba yra 12–13 klaidų.	3,25
0	14 ir daugiau klaidų.	2,75	
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,62	0,50	0,73

2.4. Rašyba ir skyryba

	Taškai	Aprašai	Mokinių sk. (%)
Rašybos ir skyrybos taisyklių laikymasis	10	Rašyba ir skyryba taisyklinga. 1–2 klaidos.	3,50
	9	3–4 klaidos.	4,75
	8	5–6 klaidos.	6,50
	7	7–9 klaidos.	10,25
	6	10–12 klaidų.	11,00
	5	13–15 klaidų.	7,00
	4	16–18 klaidų.	5,75
	3	19–20 klaidų.	4,50
	2	21–24 klaidos.	6,50
	1	25–27 klaidos.	5,00
	0	28 ir daugiau klaidų.	35,25
Iš viso	10		

<i>Sunkumas</i>	<i>Skiriamoji geba</i>	<i>Koreliacija</i>
0,36	0,68	0,81

Atimami taškai už nepakankamą žodžių skaičių	0	1	2	3	4	5	6
Mokinių sk. (%)	97,75	0,50	0,75	0,75	0,25	0,00	0,00

